

A woman in a teal gown stands next to a large harp in a sunlit industrial space. The harp is positioned on the floor, and the woman is standing to its left, looking towards the right. The background features large windows and industrial elements like pipes and air conditioning units.

LAWO
CLASSICS

SIDSEL WALSTAD – HARP

NORWEGIAN RADIO ORCHESTRA

MIGUEL HARTH-BEDOYA – CONDUCTOR

Ginastera

Harp Concerto, Op. 25

Variaciones concertantes, Op. 23

Ginastera

Alberto Ginastera (1916–1983) er en helt særegen stemme i 1900-tallets kunstmusikk, og er sammen med tangoens mester Astor Piazzolla Argentinas mest ruvende musikal-ske skikkelse.

Født i Buenos Aires, av italiensk mor og katalansk far, er Ginastera en sammensatt komponist og personlighet, på-virket av sitt hjemlands folklore og historie og av impulser fra verden for øvrig, i en tid med radikale musikalske om-veltninger i den vestlige kunstmusikken.

Hans 54 opus spenner over mange genre: sanger, solo instrumentalmusikk, kammermusikk, orkestermusikk, kor-verk, balletter, operaer og scene- og filmmusikk.

Enkelte verk har hatt stor spredning og er blitt standard-verk innen sine felt, men til tross for at Ginasteras musikk har en egen evne til å kommunisere og fenge sitt publi-kum, er det fortsatt mange av hans komposisjoner som ennå ikke har fått sin regelmessige plass i konsertsalene.

De to verkene på denne utgivelsen er derimot blant hans oftest spilte. Harpekonserten som en av de beste i sin genre og *Variaciones concertantes*, som med sin orkeste-rekvilibrisme kan sette fyr på enhver konsertsal.

Det kan være kjærkoment når komponister selv hjelper oss å holde orden på sine stilistiske særtrekk, og Ginas-tera delte selv inn sin produksjon i tre perioder: *Objektiv nasjonalisme* 1937–47, med direkte bruk av folkloristiske elementer, *Subjektiv nasjonalisme* 1947–57, hvor det fol-kloristiske får mer indirekte og symbolsk karakter og *Neo-ekspresjonisme* 1958–83, der han benytter seg av 1900-tallets modernistiske virkemidler.

Gyldigheten av de tre periodene er gjenstand for disku-sjon, særlig siden komponisten selv ved en senere an-

ledning mente at hans musikk egentlig bare besto av to perioder, en tonal/polytonal frem til 1958 og deretter en atonal periode frem til siste opus.

De lærde kan gjerne strides, og det hele kompliseres ved at Ginastera i hele sitt komponistliv var en eklektiker når det kom til musikalisk stil. Det er elementer av både Stra-vinskij og serialisme allerede i hans op. 1 (balletten *Pa-nambí*), og mot slutten av livet orienterte han seg fortsatt mot det folkloristiske og ikke uten tonale tendenser.

Selv om det da er vanskelig å putte Ginastera i én bås, er det mulig å knytte både navn og stilistiske elemen-ter fra 1900-tallets musikk til hans komposisjoner: de rytmiske og perkusive elementene fra både Bartók og Stravinskij (*Vårofferet* gjorde et uutslettelig inntrykk på den 14 år gamle Alberto), klangfargene hos de franske impresjonistene, 12-toneteknikken og serialismen fra den 2. wienerskole og til og med bruk av aleatoriske teknik-ker. Ginastera prøvde aldri å legge skjul på at han tok for seg av tidens stilistiske verktøykasse, men det som like-vel er påfallende med den argentinske verdensborgeren, er at han hele veien holdt på sitt genuine uttrykk. Han er helt og fullt Ginastera, mens han fritt benytter seg av hele paletten av virkemidler. Dette bærer aldri preg av løse innfall. Ginasteras musikk er preget av en formidabel sans for håndverk og struktur. Han sa selv at «å kompo-nere er å være en arkitekt».

Det kan også være grunn til å dvele ved noen av de folklo-ristiske elementene i Ginasteras musikk, siden de (objek-tivt eller subjektivt) er til stede i en eller annen form gjen-nom hele hans produksjon og definitivt til stede i begge verk på denne utgivelsen.

Et bakteppe for argentinsk litteratur, bildekunst og musikk i århundrene før Ginastera ble født, er *gaucho-kulturen*.

Gauchos er den argentinske cowboyen, pampasens ru-rale tøffing, som både kan synge, danse og slåss. Et sym-bol på frihet og for mange et symbol på selve Argentina.

Hos Ginastera blir gauchoen i sitt rette element direkte hørbar. Klangen av de åpne strengene på gauchoens gitar (e-a-d-g-h-e) dukker opp både i kadensen i harpekon-serten og i åpningen av *Variaciones*. Ginasteras melodikk bygger ofte på den beslektede pentatone skalaen, gjerne i kombinasjon med bruk av kirketonearter.

Det rytmiske, som alltid har en fremtredende plass hos Ginastera, hentes fra flere argentinske tradisjonelle dan-ser, og den karakteristiske 6/8-rytmen vi hører i de raske partiene (delt inn i grupper på to eller tre), springer sær-lig ut av dansen *malambo*, en viril dans som gauchoene utfordret hverandre med.

Harpekonserten ble bestilt i 1956 av harpisten Edna Phil-lips. Å levere verk på bestilling var imidlertid ikke alltid Ginasteras sterke side, så verket ble ikke urfremført før i 1965, og da av den spanske harpisten Nicanor Zabaleta. (Slik sett hører harpekonserten til både i komponistens 2. og 3. komposisjonsperiode.) Sidsel Walstad har studert både originalmanuskripter og korrespondansen mellom Ginastera og Zabaleta, og komponisten la nok noen alen til sin harpekunnskap i denne prosessen. Walstad baserer sin innspilling på en revidert versjon fra 1968 (også inn-spilt av Zabaleta).

Da konserten først kom, ble den et genialt tilskudd både til harpelitteraturen og 1900-tallets instrumentalkonser-ter. Ginastera utvider uttrykksregisteret betydelig og også forventningene til hva en harpe kan representere som so-loinstrument. Her møter vi harpen som en rytmisk motor, som fremhever det perkusive i musikken, men også brin-ger frem partier med intens og mystisk skjønnhet. Ginas-

tera krever et til da uprøvd nivå av pedalteknikk og inn-fører negleeffekter på strengene. Til tross for voldsomme krav til solisten, er konserten blitt et (av fortsatt ganske få) standardverk for harpe og orkester.

Variaciones concertantes ble fullført over 10 år tidligere, og fikk sin urfremføring i Buenos Aires i 1953. Ginastera beskriver verket slik: «Disse variasjonene har en subjek-tiv argentinsk karakter. I stedet for å bruke folkloristisk materiale, prøver jeg å oppnå en argentinsk atmosfære gjennom bruk av mine egne tematiske og rytmiske ele-menter.» Musikken er en uimotståelig kombinasjon av or-kesterfarger og virtuositet som kommuniserer direkte til lytteren, ikke minst i underholdningsaspektet som ligger i virtuos orkestral klangkunst og store krav til solistiske prestasjoner. Solopartier gis til alle instrumentene i orkes-teret, før gauchoene rir igjen i tutti orkester i den avslut-tende rondoen.

Jan Fredrik Heyerdahl

Ginastera

Alberto Ginastera (1916-1983) is a distinctive voice in twentieth-century classical music, and together with the master of the tango, Astor Piazzolla, he is *the* towering musical figure of Argentina.

Born in Buenos Aires of an Italian mother and a Catalan father, Ginastera is a complex composer and personality, shaped by the traditional folk culture and history of his native country and by impulses from the world at large, during a time of radical upheavals in the realm of Western classical music.

His 54 opuses encompass many genres: songs, solo instrumental music, chamber music, orchestral music, choral works, ballets, operas and film and incidental music.

Individual works have been spread widely and have become standard works within their respective spheres of influence, but despite the special ability of Ginastera's music to communicate and captivate an audience, many of his compositions have yet to find their proper place in the concert repertory.

The works on this recording are, on the other hand, two of his most often performed compositions — the *Harp Concerto*, one of the best of the genre, and *Variaciones concertantes*, which with its orchestral equilibrium can set a concert hall on fire.

It can be very welcome when composers themselves help us sort out their distinctive stylistic features, and Ginastera divided his own production into three periods: *Objective Nationalism*, 1937–1947, with direct use of traditional Argentine musical elements; *Subjective Nationalism*, 1947–1957, where the Argentine folk themes have a more indirect, symbolic quality; and *Neo-Expressionism*, 1958–1983, during which he uses twentieth-century modernist compositional devices.

The validity of the three periods is the subject of debate, especially because the composer himself later expressed the view that his music in actual fact consisted of only two periods, a tonal/polytonal phase up until 1958, followed by an atonal period up to his last opus.

The scholars may go on quarrelling, and everything is further complicated knowing that throughout his life as a composer, Ginastera was eclectic in terms of musical style. There are elements of both Stravinsky and serialism as early as his op. 1 (the ballet *Panambi*), and toward the end of his life his music still contained traditional folk elements and tonal tendencies.

Although it is difficult to pigeonhole Ginastera, it is possible to associate both names and stylistic elements from twentieth-century music with his compositions: the rhythmic and percussive elements of both Bartók and Stravinsky (the *Rite of Spring* left an indelible impression on the fourteen-year-old Alberto), the timbres of the French Impressionists, the 12-tone technique and serialism of the Second Viennese School, and even use of aleatoric techniques. Ginastera never tried to conceal that he dipped into the stylistic toolbox of the time, yet what is striking about this Argentinian cosmopolite is that he retained his own genuine musical expression to the end. He is Ginastera through and through, while freely using the entire palette of compositional devices. Ginastera's music never seems whimsical; it is characterized by a remarkable sense of structure and his craft. He said himself that "to compose is to be an architect."

It may be worth paying added attention to the traditional folk elements in Ginastera's music, since they (objectively or subjectively) are present in one form or another in all his compositions and, unquestionably, in both works on this recording.

A backdrop for Argentinian literature, visual art and music in the centuries before Ginastera was born is *gaucho culture*. The *gaucho* is the Argentinian cowboy, the tough guy of the Pampas who can sing, dance and fight — a symbol of freedom and, for many, a symbol of Argentina itself.

In Ginastera's music, we hear the gaucho in his proper element. The sound of the open strings of the gaucho's guitar (e-a-d-g-b-e) crops up in the cadenza of the harp concerto and in the opening of *Variaciones*. Ginastera's melodies are often based on the related pentatonic scale, often in combination with the use of church modes.

The rhythmic quality, which always features prominently in Ginastera's music, is taken from traditional Argentinian dances, and the characteristic 6/8 rhythm that we hear in the fast sections (divided into groups of two or three), originate in particular from the *malambo*, a virile dance with which one gaucho challenged another.

The **Harp Concerto** was commissioned in 1956 by Edna Phillips. Composing commissioned works was, however, not always Ginastera's strong suit, so the work was not premiered until 1965, and then it was the Spanish harpist Nicanor Zabaleta. (Thus regarded, the harp concerto belongs both to the composer's second and to his third composition period.) Sidsel Walstad has studied the original manuscripts and read the correspondence between Ginastera and Zabaleta and discovered that the composer added a few cubits to his knowledge of the harp in the process. Walstad bases her recording on a revised version from 1968 (also recorded by Zabaleta).

When the concerto first appeared, it became a brilliant addition to the harp literature and twentieth-century instrumental concertos. Ginastera significantly expands the range of expression as well as the expectations of what

a harp can represent as a solo instrument. Here we encounter the harp as a rhythmic motor that accentuates the percussive quality of the music, but also brings out parts with intense and mystical beauty. Ginastera's work calls for a level of pedal technique not attempted until then and introduces nail effects on the strings. Despite the tremendous demands on the soloist, the concerto has become a standard work (still one of very few) for harp and orchestra.

Variaciones concertantes was completed more than ten years earlier and was premiered in Buenos Aires in 1953. In Ginastera's own words: "These variations have a subjective Argentinian quality. Instead of using traditional folk material, I try to achieve an Argentinian mood by using my own thematic and rhythmic elements." The music is an irresistible combination of orchestral timbres and virtuosity communicating directly with the listener, especially as regards the entertainment aspect inherent in virtuosic orchestral sound and a demanding soloist performance. Solo parts are given to all the instruments in the orchestra, before the gauchos ride again in orchestral tutti in the closing rondo.

Jan Fredrik Heyerdahl

SIDSEL WALSTAD

HARPE

Harpisten Sidsel Walstad karakteriserer å spille Ginasteras harpekoncert som å «bestige et fjell». Om det kan føles slik for de fleste harpister, har Walstad de aller beste forutsetninger for å takle Ginasteras krav til kompleksitet og rytmikk. Som solo-harpist i Kringkastingsorkestret utsettes hun for musikk i de forskjellige genre; komposisjoner og arrangementer som tar harpen utenfor den klassiske allfarvei.

Dette er også noe Sidsel gjerne utsetter seg for frivillig, for eksempel med elektrisk harpe i samarbeid med perkusjonister, noe som stadig utvider repertoaret og grensene for hva en harpe er god for.

Samtidig som Walstad er en ettertraktet klassisk musiker på konserter og festivaler i inn- og utland, er rekken av artister hun har jobbet med innen pop, jazz og folkemusikk m.m. imponerende lang - i tillegg til å være groovy hovedartist selv, med el-harpen over skulderen.

Walstad fikk sin utdanning fra Norges musikkhøgskole, Indiana University og Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i København. Hun var soloharpist i Den Norske Opera & Ballett før hun fikk den ettertraktede solojobben i KORK, hvor hun til daglig turnerer en bred stilistisk palett. I møtet med stadig nye komponister og

arrangører sprer hun uvurderlig kunnskap om hvordan en harpe kan brukes og bør klinge.

I harpekoncerten møter hun sin egen personlighet, i gleden over kontrastene og ikke minst det rytmiske - dansen. Det skader heller ikke å ha danset ballett når man skal spille en *malambo* ...

SIDSEL WALSTAD

HARP

Harpist Sidsel Walstad describes playing Ginastera's harp concerto as "climbing a mountain." Whether it feels like that for most harpists, Walstad has the best qualifications for tackling Ginastera's demanding rhythms and complexity. As solo harpist in the Norwegian Radio Orchestra she is exposed to a wide variety of genres, compositions and arrangements that take the harp far from classical music's beaten path.

Sidsel also does this of her own accord, as, for example, when she collaborates on electric harp with percussionists, expanding her repertoire and the boundaries of what a harp is good for.

Just as Walstad is in frequent demand as a classical musician in concerts and at festivals in Norway and abroad, the list of artists she has worked with in pop, jazz and folk music, among others, is strikingly long — and she is likewise a groovy principal artist with her electric harp over her shoulder.

Walstad studied at the Norwegian Academy of Music, the University of Indiana, and at the Royal Danish Academy of Music in Copenhagen. She was Principal Harp with the Norwegian National Opera & Ballet Orchestra before she accepted the much sought-after soloist position with

the Norwegian Radio Orchestra (KORK), with which she performs a broad stylistic palette. In her continuing encounters with new composers and arrangers, she shares invaluable knowledge of how a harp can be used and ought to sound.

In the harp concerto she comes face to face with her own personality, delighting in the contrasts and especially the rhythmic quality — the dance. And it doesn't hurt to have danced ballet when playing a *malambo* ...

MIGUEL HARTH-BEDOYA SJEFDIRIGENT

Det er ikke helt tilfeldig at det spilles inn en plate med Ginasteras musikk akkurat med Miguel Harth-Bedoya, Kringkastingsorkestrets peruanske sjefdirigent. I likhet med Ginastera har Miguel et bankende hjerte for sør-amerikansk musikk og kultur, og er en av de dirigentene som har bidratt mest til å spre musikken fra eget kontinent ut i verden. Da snakker vi om musikk fra flere århundrer og fra alle land fra nord til sør langsmed den såkalte inkaleden, *Caminos Del Inka*, som også er navnet på organisasjonen startet av Harth-Bedoya. Caminos Del Inka jobber for at musikk letes frem fra støvete arkiver og bringes ut til konsertsalene og for at ny musikk bestilles av unge søramerikanske komponister og fremføres verden over. Kringkastingsorkestret har vært en viktig del av denne reisen på flere plateutgivelser og konserter.

I tillegg har Harth-Bedoya entusiastisk fordypet seg i norsk musikk, fra nasjonalromantikken til urfremførelser av Norges fremste nålevende komponister.

Miguel Harth-Bedoya er født i Lima og fikk sin utdannelse på Juilliard og Curtis Institute. Han er Emmy-vinner og Grammy-nominert, dirigerer regelmessig de største

orkestrene i USA og er en ettertraktet dirigent på alle kontinenter. Han har vært sjefdirigent i Fort Worth Symphony Orchestra i nesten 20 år og ble sjefdirigent i Kringkastingsorkestret i 2013. Listen over prominente solister han jobber regelmessig med er lang, men vi kan nevne Yo-Yo Ma (blant annet samarbeidet mellom Yo-Yo Mas Silkeveien-prosjekt og Caminos Del Inka) og Renée Fleming. Det var på en konsert med henne at de første gnistene mellom KORK og Miguel ble tent.

KRINGKASTINGSORKESTRET

Kringkastingsorkestret er «Hele landets orkester», med en helt spesiell plass i hjertet til musikkelskende nordmenn. Med sitt svært allsidige repertoar er de sannsynligvis det orkestret man hører aller oftest – på TV, radio eller Internett – og på alle de forskjellige arenaene rundt om i landet.

Kringkastingsorkestret er et fleksibelt orkester, og spiller alt fra det symfoniske repertoaret og samtidsmusikken til pop, rock, jazz og folkemusikk. Hvert eneste år spiller de med de store artistene på Nobelkonserten som sendes til millioner av seere verden over. Blant tidligere samarbeidspartnere kan vi nevne Kaizers Orchestra, Mari Boine, Jarle Bernhoft, Diamanda Galàs, Renée Fleming, Andrew Manze, Anna Netrebko, Gregory Porter m. fl.

Kringkastingsorkestret ble til i 1946, da NRK ønsket å etablere sitt eget radioorkester. Øivind Bergh var orkestrets første dirigent, og han ledet orkestret i en rekke folkekjære programmer fra NRKs Store studio, og la dermed grunnlaget for den populariteten som opp igjennom årene har gjort Kringkastingsorkestret til folkeie.

Kringkastingsorkestret er fortsatt til stede når store mediebegivenheter finner sted. Orkestret er i dag fylt med de beste blant klassiske instrumentalister, men den musikalske filosofien er likevel den samme: Allsidighet, lekenhet og nysgjerrighet i forhold til alle typer musikk, og en uvilje mot å dele musikken inn i båser. Miguel Harth-Bedoya er orkestrets sjefdirigent.

MIGUEL HARTH-BEDOYA CHIEF CONDUCTOR

It is not entirely a coincidence to be recording an album of Ginastera's music with Miguel Harth-Bedoya, the Peruvian Chief Conductor of the Norwegian Radio Orchestra. Like Ginastera, Miguel's heart pounds for South American music and culture, and he is one of the conductors who has contributed most to spreading music from his own continent out into the world. Here we are talking about music from several centuries and from all countries from north to south along the Inca Road, *Caminos Del Inka*, which is also the name of an organisation begun by Harth-Bedoya. Caminos Del Inka works to hunt up music in dusty archives and bring it into concert halls, and also see that commissions for new music are given to young South American composers and performed the world over. The Norwegian Radio Orchestra has been an important part of this journey involving a number of album releases and concerts.

In addition, Harth-Bedoya has eagerly immersed himself in Norwegian music, from National Romanticism to premiere performances of Norway's leading living composers.

Miguel Harth-Bedoya was born in Lima and studied at the Juilliard School and Curtis Institute. An Emmy winner and a Grammy nominee, he regularly conducts the leading orchestras in the USA and is in frequent demand on all continents. He has been Music Director of the Fort Worth Symphony Orchestra for almost 20 years and became Chief Conductor of the Norwegian Radio Orchestra in 2013. The list of prominent soloists with whom he has worked is long, but two we can name are Yo Yo Ma (including the collaboration between Yo Yo Ma's Silk Road Project and Caminos Del Inka) and Renée Fleming. It was in a concert with her that the first sparks were lit between KORK and Miguel.

NORWEGIAN RADIO ORCHESTRA

The Norwegian Radio Orchestra is known and cherished throughout the land and regarded by music-loving Norwegians with a unique combination of respect and

affection. Owing to its remarkably diverse repertoire, it is doubtless the orchestra heard most often – on radio, television, and the internet, and at its many and diverse venues around the country.

It is a flexible orchestra, playing everything from symphonic and contemporary classical music to pop, rock, folk and jazz. Every year the orchestra performs together with internationally acclaimed artists at the Nobel Peace Prize Concert, which is aired to millions of viewers worldwide. Among those with whom it has collaborated in recent years are Kaizers Orchestra, Mari Boine, Jarle Bernhoft, Diamanda Galàs, René Fleming, Andrew Manze, Anna Netrebko, and Gregory Porter.

The Norwegian Radio Orchestra was founded by the Norwegian Broadcasting Corporation in 1946. Its first conductor, Øivind Bergh, led the ensemble in a series of concerts from the main studio that established the basis of its popularity and its status as a national treasure. The orchestra continues to perform in the context of important media events. It is comprised of highly talented classical instrumentalists, yet its musical philosophy has remained the same: versatility, a light-hearted approach, a curiosity for all kinds of music, and an unwillingness to pigeonhole musical styles.

Alberto Ginastera (1916–1983)

Harp Concerto, Op. 25

- 1 I. Allegro giusto 08:36
- 2 II. Molto moderato 06:30
- 3 III. Libramente capriccioso – Vivace 08:51

Variaciones concertantes, Op. 23

- 4 I. Tema per Violoncello ed Arpa 02:14
- 5 II. Interludio per Corde 02:01

- 6 III. Variazione giocosa per Flauto 01:05
- 7 IV. Variazione in modo di Scherzo per Clarinetto 02:01
- 8 V. Variazione drammatica per Viola 03:39
- 9 VI. Variazione canonica per Oboe e Fagotto 02:41
- 10 VII. Variazione ritmica per Tromba e Trombone 00:38
- 11 VIII. Variazione in modo di Moto perpetuo per Violino 01:05
- 12 IX. Variazione pastorale per Corno 02:23
- 13 X. Interludio per Fati 01:19
- 14 XI. Ripresa dal Tema per Contrabbasso 02:04
- 15 XII. Variazione finale in modo di Rondo per Orchestra 03:34

RECORDED IN NRK RADIO CONCERT HALL, OSLO,
1 SEPTEMBER 2017, 1-2 MARCH 2018, 23-25 AND 27 APRIL 2018

PRODUCER:
VEGARD LANDAAS
BALANCE ENGINEER:
THOMAS WOLDEN

TECHNICIANS:
NRK MUSIKKTEKNIKK

EDITING:
VEGARD LANDAAS

MASTERING:
THOMAS WOLDEN

BOOKLET NOTES:
JAN FREDRIK HEYERDAHL / NRK

ENGLISH TRANSLATION:
JIM SKURDALL

BOOKLET EDITOR:
HEGE WOLLENG

COVER DESIGN:
ANNA-JULIA GRANBERG / BLUNDERBUSS

ALL PHOTOS:
ANNA-JULIA GRANBERG / BLUNDERBUSS

THIS RECORDING HAS BEEN MADE POSSIBLE WITH SUPPORT FROM:
ARTS COUNCIL NORWAY / THE AUDIO AND VISUAL FUND
FUND FOR PERFORMING ARTISTS

LAWO
CLASSICS

LWC1182 © 2019 LAWØ © 2019
LAWØ CLASSICS www.lawo.no